

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Ömer DİNÇER** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Sebahat TUNCEL
İstanbul Milletvekili

Kamuoyunun da yakından takip ettiği, İşsizlik Sigortası Kanunu üzerindeki değişiklik 17 Ağustos 2009 tarihinde Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından onaylanmıştır. Yasayla birlikte, işsizlik fonunun 2009 yılında yüzde 75'i, 2010 ve 2011 yılında da yüzde 25'i genel bütçeye aktarılarak Güneydoğu Anadolu Projesi ve çeşitli projelere aktarılabilmesi sağlanmıştır. Bununla birlikte, Nisan 2009 tarihinden sonra işe alınan işçilerin işsizlik primlerinin işveren payı ile işsizlik sigortasından faydalanmış ve daha sonra işe girmiş işçilerin sigorta sağlık primlerinin de yine bu fondan sağlanması öngörülmüştür. Sendikalar yasa ile ilgili tepkileri net olarak koymuş ve yasanın genel bütçeye aktarılmaması gerektiği gibi asıl olarak bu kriz ortamında işsizlik gibi sosyal ve ekonomik bir sorunun çözümü için yaygınlaştırılmasının gerektiğini vurgulamışlardır. Bu yasa ile açıkça görülmektedir ki işsizlik fonu amacı dışında kullanıma açılmıştır.

Krizle birlikte kayıtlı ve kayıtsız toplam 13 milyon kişiye ulaşan işsiz kişilerin sadece 292 bini işsizlik fonundan yararlanabilmektedir. Oysaki işsizlik fonunda 42 Milyar TL gibi yüksek bir fon birikmiş durumdadır; ancak mevcut durumda işsizlerin sadece yüzde 2,2'si bu fondan yararlanabilmektedir. Bu rakamlar göstermektedir ki biriken işsizlik fonunun daha çok işsize ulaşarak kullanılması gerekmektedir. Dolayısıyla yasanın iptal edilmesi gerektiği çok açık bir şekilde görülmekte iken, daha sonrasında fonun daha verimli ve amacına uygun nasıl kullanılabilir konusunda çalışmaların yapılması şarttır.

Bu sigorta, ilgili kanunda da tanımlandığı gibi kamu tarafından uygulanan ve zorunlu olan, kendi isteği dışında işini kaybetmiş kişileri kapsayan bir teminattır. Ancak, bu sigorta bilindiği üzere sadece kayıt altındaki işçileri kapsamaktadır. Türkiye gerçeklerine baktığımızda ise, TÜİK rakamlarına göre; Mayıs 2009 itibarıyla kayıt dışı çalışan toplam 9 milyon 565 bin kişi olduğu anlaşılmaktadır ki bu sayı kayıtlı işsiz sayısından çok daha yüksektir. Ancak işsizlik fonu; büyük çoğunluğunu mevsimsel işçilerin, tarım ve tekstil

işçilerinin oluşturduğu zaten hiç bir sosyal hakkı olmayan, kötü çalışma koşullarında çalışan ve iş güvencesi olmayan kesimi kapsamamaktadır. Öte yandan bu sigortadan kayıtlı işçilerin faydalanabilmesinde dahi kayıtlı olmak yeterli değil. Kişinin son üç yıl içerisinde 600 iş günü çalışmış olması ve işsiz kalmadan önce de 120 gün fiili çalışmış olması istenmektedir. Tüm bunlar işsizlik sigortasına başvurmada engel olarak durmakta dolayısıyla fonun etkin olarak kullanılmasını engellemektedir.

İşsizlik fonu sosyal güvenlik sisteminin önemli bir halkası olması açısından üzerinde durulması, yaygınlaştırılması ve etkin kullanımının sağlanması; sosyal devlet anlayışı içerisinde titizlikle ele alınması gereken bir konudur. İşsizlik sigortası sermaye karşısında emekçilerin korunabilmesi için bir yol olması gerekirken teşvik olarak işverenlere verilmesi sosyal devlet anlayışının içinde kabul edilmemelidir.

Bu bağlamda

- 1- İşsizlik sigortasının daha etkin kullanılabilmesi ve kapsamının artırılabilmesi için 600 gün çalışmış olmak ve işte ayrılmadan önce 120 gün çalışmış olmak gibi engellerin kaldırılması konusunda bir girişiminiz var mı?
- 2- Nisan 2009 sonrasında işe alınan işçilerin işsizlik primlerinin işveren payının; işverenden değil de işsizlik fonundan alınması yönünde yapılan değişikliğin gerekçesi nedir?
- 3- İşsizlik sigortasının aynı zamanda kayıt dışı çalışan kişileri de kapsayabilmesi için bu konuda çalışmalar yürütülmekte midir? Bu konu ile ilgili sendikaların düşünceleri alınmış mıdır? Ya da alınması düşünülmekte midir?